

ZERKESZTŐSÉG
KIADÓHIVATAL:
ORADEA
M. Viteazul
Magyiacsár) 11/0
TELEFON: 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:

BELFÖLDÖN	
1 évre . . .	250 L.
1/2 " . . .	130 "
1/4 " . . .	65 "
KÜLFÖLDÖN	
1 évre	
Magyarország P.	12.
Szlovénia Ck.	75.
Ausztria . . .	S. 18.
Jugoszlávia . . .	D. 120.

Elhívás Erdély zsidóságához a népszámlálás ügyében

Zsidó Testvérek!

A küszöbön álló december 29-iki népszámlálás nagy horderejű eseménye lesz az ország egész lakosságának.

A megbízható statisztika a modern államélet közgazdasági legnékülözhetetlenebb előfeltétele. Ezért minden állampolgárnak egyénileg is érdeke, hogy pontos és elfogulatlan számadatok tükröztesse vissza az ország igazi helyzetét. De még fokozottabb mértékben érdeke ez, az itt élő népkisebbségeknek, akiknek számára a készülő statisztikai adatok, vagy jogfosztások forrásává válhat. Éppen ezért minden kisebbségi polgárnak elsősorú kötelessége örködni azon, hogy a népszámlálási iverk pontosan és az igazságnak megfelelően töltsenek ki.

Az erdélyi és bánáti zsidóság jövője szempontjából egyenesen létkérdés a népszámlálási iverk helyes kitöltése. Hisz egyedül a zsidó kisebbség az, amelynek nemzeti hovatartozását a multban vitássá tették és még ma is vitássá teszik. Nagyon sokan vannak, nemcsak többségi, de kisebbségi részről is, akik a zsidó lakosság számában rejlő erőt a magukénak szeretnék tekinteni s ezért a mostani népszámlálás az erdélyi és bánáti zsidóság számára egyúttal vallomástétel is kell legyen amellyel, hogy mint önálló népi kisebbség, igényt formál mindazon jogokra, amelyek a népi kisebbségeket a békeszerződés és az ország törvényei alapján megilletik.

Az ezévi december 29-én megejtendő népszámlálás eredményétől függ az, hogy milyen mértékben fogjuk tudni biztosítani a magunk számára ezeket a jogokat. Ettől függ, hogy követelhetünk-e zsidó iskolát az államtól és mennyit, hogy iskoláink, hitközségeink, diákmenzáink kapjanak-e segítyt és mennyit, hogy az állam, a megye és a község ügyeinek igazgatásában a zsidóság igényt tarthat-e részvételre és milyen arányban stb.

Ez a népszámlálás egyúttal népszavazás is, amelyen az ország különböző nemzetiségű lakosai hitet tesznek népi hovatartozásuk mellett. Minden elkallódott szavazat a zsidó kisebbségi jogok esélyeit gyöngíti.

A népszámlálási iverk összes rubrikái konkrét kérdésekre kérnek feleletet, amelyeknek megválaszolása nem képezi egyéni mérlegelés tárgyát. Egyetlen rovat van, amelynek mikénti kitöltése mindenkinek szabad elhatározási joga. Ez a nemzetiségi rubrika

Minden zsidónak népe és önmaga iránti kötelessége, hogy a nemzetiségi rovatban zsidónak vallja magát.

Aki ebben a rovatban mást ír be, az nemcsak az objektív igazság ellen vét, de meggyöngíti a zsidó egyéni és kollektív jogokért folyó küzdelem frontját.

Zsidó Testvérek!

Legyetek résen és gondoljatok jövőtökre! A népszámlálás alkalmával tegyetek hitet zsidó voltotok mellett, mert egyedül ezzel teremthetitek meg a zsidó népi lét biztos alapját.

Cluj, 1930 december hó.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség
politikai bizottsága

JÁMBOR FERENC
főtájtár

Dr. FISCHER JÓZSEF
kamarai képviselő
elnök

Zsidó Testvérek!

Románia 1 000.000 zsidósága, a világ minden táján szétszórt zsidósághoz tartozik. Minden zsidónak kötelessége a december 29-iki népszámláláskor, a népszámlálási iverk 17-es „nemzetiségi“ rovatában magát „evreu“-nak vallani.

A lengyelországi sejm zsidó képviselői

A zsidó nemzetiek, kiket most választottak meg a lengyel sejmbe, „Zsidó Parlamenti Klubot“ alakítottak. Négy képviselőt Galiciában és kettőt kongresszusi Lengyelországban választottak meg. J. Grünbaum a legerélyesebben tiltakozott az ellen, hogy a kormánypartii listán megválasztott 3 képviselőt, valamint a varsói Águdah listán bekerült Lewin rabbit fel vegyék a parlamenti klub tagjai közé. Grünbaum álláspontját elfogadták a többi képviselők is.

A kormánylistán megválasztott három képviselő belépett a Pilsudsky-klubba. Lewin rabbi egyetlen frakcióhoz sem csatlakozott. A zsidó nemzeti képviselők kis számuk miatt, nem vehetnek részt a parlamenti bizottságok munkájában. A sejm első ülésén nagyon elszomorító látvány volt a zsidó képviselők kis csoportja. Mig a második lengyel sejmbe 40-nél több zsidó képviselő volt és egyes párt kérést nyújtottak, addig a most összeolvadt kis csoport három részre oszlott. Az előbbi sejmbe egy csoportban ültek és impozáns fellépéssel domináltak, mint tekintélyes kisebbség, addig most a hat cionista képviselő a hátsó padokban ül. A három kormánypartii összevissza a többiek között. Hiányoznak a régiak között a varsói hitközség nagytekintélyű elnöke Farbstein a Mizráchi egyik vezére, valamint a vilnai Dr. Gyodsky,

valamint Rubinstein rabbi patriarchális alakja és Hartglass ki a régi parlamenti klub elnöke volt.

A szenátusban a kormánypartii listán megválasztott Mendelsohn agudista egyedüli képviselője, a három milliányi lengyel zsidóságnak.

Az első ülésen Grünbaum képviselő kérte, hogy a cári rezsimből fennmaradt zsidóellenes törvényeket helyezték végre hatályon kívül, melyek már a korábbi sejm el is határozott.

A XVII. cionista kongresszust összehívták.

A Cionista Világszervezet Executívja hivatalosan közli, hogy a rendes XVII kongresszust február 24-ére összehívták Karlsbadba. Az elhatározást a csehszlovákiai kormány is jóváhagyta.

Karlsbadnak, mint kongresszusi helynek megválasztása, alapos meggondolás után történt, mely a mostani körülmények között a legalkalmasabb helynek találtatott.

A kongresszusi iroda vezetőjéül Dr. Franz Kahnt, helyettesül Dr. Fritz Ullmant nevezték ki. Címük egyelőre: Mährisch Ostrau (Hviezdoslavova 29) A napirend néhány napon belül nyilvánosságra kerül.

Mozaikok a hitközségek dési nagygyűléséről

Ugy történt, hogy én is delegátus voltam. Elmentem tehát Dés városába, annak az országgrészi nagygyűlés részére kijelölt, hogy is mondjam csak, helyiségébe. És amikor hosszas küzdelmek után bejutottam a szorongásig megtelt barlangba, amikor tekintetem végigvonult az élet-halál elszántságot visszatükröző chassid arcokon, amikor szemem pillantása elkáprázott a szent rabbiánács tudománytól és jámborságtól inspirált megjelenésén; tán a szent fanatizmussal telített levegő varazslatától (avagy tán a levegőtlenesség folytán) elkábultan bámultam bele a lelki szemeim előtt felvonuló köd-kepekbe...

Nagyon régen volt. Ugy kétezerszáz évvel ezelőtt tán épen így szorongtak egy kis városban — Modin volt a neve — egy misztikus barlangban, az ország távoli részeiből is egybesereglett hithű ortodox fanatikus chassidok. Akitet összehívtott egy ősz főpap — Matiszjahu a Hasmoneus — ezzel a jelszóval מִי לֵךְ אֵלַי És folyton jönnek a halálélszántásra kész chassidok... És kilép közülük egy ifju chassid, a főpap fia és kibontja zászlóját, amelyen pedig fel vagyon írva ez a jelmondat: מִי כִמְךָ בְּאֵלַי Makkabi Juda jelszava... És történnek a borzalmasan szép, a rettenetesen dicső történetek... Népiük történetének, avagy tán a világtörténetének legszebb és legdicsőbb tettei, a Makkabeusok népét felszabadító küzdelmei. Az eredménye, függetlenség népiünknek, hősi halál a Hasmoneus nemzetségnek... Akkoron ugyanis a hit nagy ereje, a vallás szent tüze, a Tóra lobogó lángja mind, mind magasztos eszköze volt a legfenségesebb célnak, וְעַד אֲנִי בְּעַד עַמּוֹ. És bódultságomban össze-zavarodnak az évezredek, egybeolvadnak messi események, hallucinációk borzadályos homályosítja el öntudatomat... Modin barlangja átváltozik Dés gyűléshelyévé, Antiochus képében látom a Fehérkönyvet...

a Tóra lángjában Erecjiszrael veszélyeztetett fénye lobog... Igen, ezért gyűltünk össze: Fehér Könyv... Erecjiszrael... És lélekzetviesszafojtva lesem az ősz főrabbi riadóját... a kivont kardu Makkabeusi Judát... a halálrészánt chassideusokat... És falrengető kiáltások zaja bódít eszemletre: Abstimmenn!

Tudniillik ezért gyűltünk mi össze Erdély minden részéből. Hogy válasszunk és szavazzunk. Fehérkönyv, Erecjiszrael, kit érdekel? Kinek fáj a feje a világ zsidóságának egyetemes bajaiért, országgrészi zsidó keserveiért? Hiszen jól megy a sorunk, annyira jól, hogyha már egyszer egy évtizedben összegyűlünk, egyebet nem is akarhatunk, minthogy válasszunk és szavazzunk, kik örködjönek boldog nyugalmunk felett az édes semmittevés elkövetkező évtizedében. Nehogy véletlenül olyasvalakit válasszunk, olyanra szavazzunk, aki képes gondolkodni és tud érezni. Ami nagy baj volna, ha nem is a zsidóságnak (annak tán haszna volna ebből), de mindenképen a Központi Irodának. Már pedig csak ami neki jó, az lehet jó az egyetemes zsidóságnak is. Ezt és így találja helyesnek az orth. Központi Iroda főrabbi-elnöke.

Ami pedig enyhén szólva, nagy merészség, hogy ne mondjam kegyeletlenség. Hivatkozni arra a Jirmijahu-ra, akit korának Rabbi tanácsa ütött, vert, börtönbe vetett, halálra ítelt. Mert neki nem volt szent; se áldozat, se ima, se király, se főpap. Csak egy: a Nép, a Haza! Akiért odadobta ifjuságát, családot, vagyont, hivatást, hogy a testét és lelkét mardosó kinok tengernyi szenvedéseivel engesztelje ki az Ur haragját. Aki odavágta a nagy tekintélyeknek, amikor önmagukat állították oda a Tóra, a hit megtestesítőjéiként: וְעַד אֲנִי בְּעַד עַמּוֹ. Igaz, neki is volt chassid tábora. Akkor recharbitáknak nevezték őket. Akik nem építettek házat, nem ültettek szőlőt, mert nem voltak igényeik,

hanem éltek visszavonultan, szerényen, jóságban és erényekben. És Jirmijahu meg is mentette őket a nagy pusztulástól, melybe be veszték főpapok, király, tekintélyek nagy serege.

Jirmijahu-ra való hivatkozásban.

De ha történt is kis tévedés, be kell látnom, hogy az alapeszmék, a jelszavak most is azonosok a régiekkel, akár Jirmijahu, akár a makkabeusok korabeliekkel. Hiszen tradicionálisok vagyunk. Betűről-betűre rakaszkodunk őseink elveihez. És ha van is kis változás — két évezred után ilyesmi csak előfordul — ez csak egy kis szerepcseré. És ha egykoron *Próféták és Rabbik léteztek a Néptől*, annyi évezred után lehet egy kis reform: *mi a Nép, létezzünk a dési Rabbitanácsért*. A jelszavak: Hit, Tóra, bibliai mondások érintetlenül megmaradnak, ha a szerepek meg is változnak. Persze min-

dég vannak elégedetlenkedők, Mikor nem voltak? Akik nem tudnak ebbe belenyugodni. Akik komolyan hiszik azt, hogy ami most a dési konferencián történt, nem mindenben helyes. Akik kételkednek abban, hogy a Rabbitanácsnak hivatása csakis ez volna. Akik úgy érzik, hogy vannak súlyos és nagy problémáink, miknek megoldása volna elsősorban az ily Rabbitanács feladata. Minthogy pedig ők ezt nem vállalják, hanem akadályozzák, hát más utakat kell keresni. És most is akadt Valaki, aki ezt és így elmondotta. Érzéssel és szenvedéllyel. Igazul és nyíltan. És a nagy Rabbik, a félelmetes Gaonok hallgatták. Chassidjaik is. És hazament mindenki. És várjuk míg a lelkekben megéri az Igazság: Hogy csak az a gondolat zsidós és az a tejt igaz, amelynek célja. בעד עמנו בעד ארצנו

Dr. Pollák Sándor

A Poalé Mizráchi és a cionista politika

A zsidó munkásságnak ez az egyetlen szervezete, amely a munkás életstandardjának emelése érdekében küzd, anélkül, hogy egyes osztályok ellen harcolna. A zsidó munkás, aki még a vallási hagyományokat szentnek és sérthetetlennek tartja, nem csatlakozhatik semmiféle idegen ideológiához. Nem támogathat semmiféle demagog politikát és egy percig sem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a vallásos zsidó munkás, ha igazában nemzeti alapon áll, akkor nem lehet uszályhordozója semmiféle nemzetközi munkáspártnak.

A Poalé Mizráchi, amikor szervezetét megalapította, abból indult ki, hogy annak a munkásnak érdekeit is védi, aki Marx és Lassale helyett, Mózes ősi tanait tartja magára nézve kötelezőnek. S amikor hangsúlyozom, hogy Mózes törvényei az ő részére mérvadók, akkor tisztában kell lennünk azzal is, hogy minden zsidót, aki vallását „gyakorlatban” is megtartja, 50 százalékos zsidónak ismerhetjük el. Ha mindezeket kívül a zsidó nemzeti aspirációkért küzd és a zsidó állameszméért dolgozik és megdönthetetlen tényként, nemzeti kérdésekben a zsidó népet egyetlen nagy egységnek ismeri el; adva van a 100 százalékos zsidó.

Az ilyen teljesértékű zsidók kineveléséért küzd a Poalé Mizráchi. Törekvéséért megkönnyíti és elősegíti az a tény, hogy a vallásos ifjúságban megvan a készség a nemzeti tanok és irányelvek befogadására. Megnehezítik azonban a szervezkedést, nagy elődeink epigonjai. Ezek nem tartanak jónak semmiféle szervezkedést és így ép a vallásos réteg megerősödését nehezítik meg.

Ez azonban nem gátolhatta meg a Poalé Mizráchi megszervezését, világszervezeti viszonylatban is. Ugy, hogy egész rövid időn belül, a cionista kongresszusokon is komoly tényezővé vált. *R. Samuel Chojim Landau* volt a Poalé Mizráchi első nagy vezetője és neki volt köszönhető, hogy a Cionista Világszervezet mindinkább komolyabban kezdett számolni a Poalé Mizráchival, mint komoly tényezővel.

A többi zsidó munkáspártok bekapcsolódtak bizonyos mértékig a nemzetközi munkásmozgalmakba, s így átvették a cionista világparlament keretén belül a munkásmozgalmak eszmeterjesztési módját, másrészt a szubvenciók kiszabásánál a legterrorisztikusabb hangtól sem riadtak vissza. Ehez járul még az a csendes szimpatia, amivel a Cionista Executive mindenkor viseltetett ezen munkáspártnak szemben.

Minden zsidó vallja magát zsidó nemzetiségűnek!

A népszámlálásról szóló s a Monitorul Oficial 1930. számában megjelent törvény értelmében az összeírás ivekbe, az 1930. december 28-iki éjjeli 12-kor kezdődő állapotot veendő fel, vagyis az 1930. december 29-iki tényleges állapotot kell feltüntetni.

A kézbesítet iveket fontos és lelkiismeretes kötelesség minpenki kiállítani s aki erre képtelen, annak ívét az összeszedéskor a számlálóbiztos tölti ki a fél által bementett lelkiismeretes adatok alapján, tehát senkinek sem szabad félnie, vagy magát megfélemlítenie hagynia az igazságos adatok bevallásában.

A népszámlálási ív legfontosabb rovata a nemzetiségi rovat. Ez a rovat jogforrás lesz a romániai zsidóság számára és minden zsidónak önmagával és a népével szemben legszentebb kötelessége, hogy zsidónak vallja magát a nemzetiségi rovatban.

A tizenötödik rovatban az anyanyelv irandó be, vagyis az a nyelv, melyet szüleiivel beszélt, vagy beszél az illető, így: *maghiar* vagy *germană*, vagy *idis*.

A tizenhatodik rovatban irandó be, hogy ért-e románul, beszél-e.

Hozzájárult-e az angol munkáspárt ahhoz, hogy ép azon zsidó munkástól várja a megváltást, aki osztály alapon áll, vagy anélkül is, a pseudomodern európai kötelességérzésektől vezetve, bizonyítgatta ország-világ előtt, hogy hát mi modern mozgalom vagyunk, vagy sohasem tudott felemelkedni arra a színvonalra, hogy a „munkást”, tehát a dolgozó embert támogassa politikájában és nem a párttombert.

Ilyen atmoszférában sikerült végre a Poalé Mizráchi a világszervezeteken, mint önálló munkáspártot elismertetni és mint ilyennek, állandó szubvenciót biztosítani a Keren Hajjesod bevételéből, másrészt határozatokat kicsikarni a kolonizációs osztálytól arra nézve, hogy aránylagosan a Poalé Mizráchi tagjai is kolonizálva lesznek a K. K. L. földjén. S így határozatba ment még 1927-ben, hogy a Sejk Abrik nevére a K. K. L. tulajdonát képező földön egy Poalé Mizráchi kolónia lesz alapítva. A kolóniát a szakértők kijelölték, a munkások letelepedtek a földön és *leirhatatlan nélkülözések között elkezdték a föld megművelhetőségét előkészíteni*.

Alig voltak ott hat hónapig. Az esedékes szubvencióknak meg kellett volna jönni a kolonizációs departementtől, e helyett hírek érkeztek a szubvenciók leépítéséről. S minthogy a legveszélytelebbit a vallásos elemeket lehet kisemmizni, törölték a költségvetésből a „Sejk Abrik”-nak folyósítandó összeget. Minthogy eleinte még ígéretekkel próbálták ezeket a munkásokat csillítani, a munka a Poalé Mizráchi saját erejéből folyt tovább. Közben jöttek a szomorú emlékeztető augusztusi zavargások, amikor kiderült, hogy a nemzetközi munkásszerelem mitsem használ és ép az Angliában uralmon levő munkáskormány követte el a legnagyobb politikai és ténybeli hibákat a zsidó néppel szemben. Kitünt, hogy ép a szocialista tanok hirdetői tudtak Luke renegátokat küldeni Palesztinába.

Nem számolt vele, hogy a vallásos zsidóság ma is még az egyetlen rezervoár, ahonnan a zsidó nép még mindig szellemi és magasabb eszméktől fűtött fizikai erőit is meríti. *מי שמתם בתגא חלה* Aki a Koronával szolgáltatja ki magát önös, antiideális érdekeikért, az elmulik. Nem lehet tartós egy olyan mozgalom, aki használni tud Talmudot, Midrast, a Tóra ezernyi változatát, a nagy mesterek kintinó mondásait, de ugyanakkor azokat, akik még „gyakorlati zsidók”, az országépítés keretein belül kisemmizik.

Meg kell egyszer őszintén mondani. Sem Sokolov, sem Weizmann, sem más ugynevezett cionista vezér nem mond „nekünk” gyakorlati zsidóknak újat, soha egyetlen szónoklatában sem. Amit ő mond, azt ő kénytelen keletlen, de talán örömmel is fiatal korának szellemi tanulságaiból meríti. Amit a Béthamidrásból hozott magával. Csakis azzal tudja igazolni a cionizmus léjogosultságát. Ezért ezen mesterek előadásai lehetnek újak a Klal cionistáknak, akik egyelőre amíg csak nemzeti zsidók, egyszersmind csak 50 százalékos zsidók. De nem újak részünknek, akik még ma is a Béthamidrás levegőjében élünk.

A cionista zsidó hasonlatos egy oly serleghez aki még nemrég úres volt, nem volt semmi tartalma. A talmud terminológiája szerint ez *בור רח אין בו מים*, esetleg *נחשים ועקרבים יש בו*. És jött a nemzeti ideológia és tartalmat adott a serlegnek. Életet öntött belé. És beléköltözött az életkivánság felpesz-dülése. A vallásos cionista viszont hasonlatos egy nemrég félig telt serleghez, akiben hatalmas erők lakoztak, amelyek konzerválva voltak bármily megsemmisítő ellenség leküzdésére és túlélésére. És végre jött a zsidó állameszme, a cionista ideológia és hozzácsatlakozott a serleg egyéb tartalmához. Így a meglévő erőkkel egész megtöltve a serleget, kihozta magából az *igazi százszázalékos zsidót*.

A Poalé Mizráchi szervezet programja szerint, a teljesértékű gyakorlati zsidóért küzd, ezeknek a megszervezését tűzte ki céljává.

Valahogy úgy tűnik nekünk, hogy a cionista mozgalomban a legutóbbi években felütötte fejét a vasalt nadrag rezsim... Csak szalonképes cionisták jönnek számításba. A néppel, az igaz zsidó néppel nem számolnak. Érzéseikkel nem törődnek. És ekkor nem veszik észre, hogy ép ők azok, akik ezzel a mozgalommal gyengítik saját kárukra. Borzasztó büntetés a lelki vakság. Ebben leledzenek azok, akik még ma sem tudják fölfogni azt a hatalmas lendítő erőt, ami a vallásos zsidó ifjúságban lakozik.

S mindezt tudva, mindezzel számolva, kapjuk a legutóbbi hírt, hogy a Cionista Világszervezet jeruzsálemi exekutívája végleges határozatot hozott arra nézve, hogy a Sejen Abriki Poale Mizráchi kolóniát cserbe hagyja és részükre a régebben megszavazott multhatatlanul szükséges szubvenciót nem adja meg.

Tehát a vallásos zsidóság teljesítse a kötelességét. Adjon és adjon és százszor adjon, de ha végre alakul egy dolgozó Mizráchi kolónia, akkor a szubvenciót nem lehet folyósítani „pénzhiány” miatt. Ugyanakkor lehet különböző kollektivistá szörnyszülött, méreg sok pénzbe kerülő, kísérletekre kidobni a keservesen összegyűjtött pénzeket. S nem is fontos, hogy az a kolónia milyen eredményeket tud felmutatni. Csak szocialista legyen és tagja legyen a kolónia valamely internacionális munkáspártnak.

Ez a pártiszerem tovább nem tarthat. A Poalé Mizráchi jeruzsálemi központja kimondta utolsó ultimátumként, hogy utasítani fogja összes országgrészi szervezeteit, hogy mindaddig a Keren Hajjesodnak nem fognak dolgozni, minden támogatást a Keren Hajjesodtól megvonnak, amíg a Keren Hajjesod ezen jobsorsra érdemes kolóniának a megszavazott szubvenciót nem folyósítja.

A Poalé Mizráchi ehelyett teljes erejével a K. E. J. sel Hamizráchi javára fog dolgozni. S minthogy az összes szomszédos országbeli Ceiré, Poalé és Chalut Hamizráchi szervezetek ezt elfogadják határozni, kétségtelen, hogy az eredmény el nem maradhat.

Goldstein Móse.

Azt állítja színházzal szemben: **ÁRON**
Karácsonyra adja cipőit minden áron
Győződjön meg róla. Bazár épületben
ÁRON cipészete (színházzal szemben)

Női WIMPASSING hócipő
fekete, drapp és szürke színekben

Wimpassing

Lei 149-től

Wimpassing

REICHARD DEZSŐ és **FIA** CÉGNÉL

Csecsemőnek a legjobbat: **Höfer** hintőport, krémet, szappant.

HIREK

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR
„Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Tévész 6, december 26.
Szombat, Tévész 7, december 27.
Heti szidra: ויגש קח לך עץ חיה
Heti háftajre: קח לך עץ חיה
December 30-án בטבת 9

Szombat kezdete:

fizlet beárás 4.25
gyertyagyújtás 4.30
I-tentisztelet kezdete 4.35
Szombat befejezése 5.30

— **Lapunk e heti száma** a közbeeső hivatalos munkaszüneti napok miatt 4 oldalnyi terjedelemben jelenik meg. Legközelebb 1931 január 2-iki számtól kezdve, állandóan 8 oldalnyi terjedelemben jelenik meg.

— **A cluji orth. zsidó hitközség új elöljárói.** sárnap választotta meg a kolozsvári orth. hitközség új vezetőségét, melyre a hitközség pénzügyi feladatainak ellátására sulyos feladatok várnak. Ömmel üdvözöljük az új vezetőséget, melynek szervezési munkájának kikapcsolásával történt és reméljük, hogy végre a hitközség sulyos problémáinak megoldása biztos kezekbe kerül. A hitközség vezetőségének összeállítása a következők: Adler Sámuel, alelnökök, Biró Andor, Lébócska, gondnokok, Nagyfaludi Nándor, Bodner Benjamin. Talmud Tóra, gondnok, Végh Márton, lelkész, Salamon Jakab (Bárcz), ellenőr, Weinmann Mór, gazda, Moritz Béni, tanácsnokok, Farkas Lajos, Goldberger Kálmán, Gross Hermann, dr. Farkas Miksa, Rados Moritz, Rosenzweig Emánuel, Schwartz Jakab, dr. Sebestyén József, Weisz Gyula.

Ertesítés.

Értesítjük a Timișoara Józsefváros, Kossuth Lajos ucca 4 sz. I. emelet 5. ajtó alatt megnyitottuk, izletes házikosztót adunk úgy abonenseknek, mint házon kívül is. Mérsékelt árak! Utazóknak 10 százalékos engedmény! Banketék és esküvők rendezését vállaljuk.

Felhívás. A Poale Mizrahi vezetősége felhívással fordul a zsidó közönséghez, hogy járuljanak az a szervezet munkájához olyképpen, hogy az őket felkereső megbízottunknak jelszót adjanak, hogy milyen összeggel járulnak hozzá a munkájához. A szervezet azután havonta elosztja a nyugtákat inkasszállás végett. Dr. Farkas József elnök. Dávidovits Ferenc titkár.

Rádiók csillárok "ELECTRON" (volt POVAZSÁN)

PAPP és RAJZ mérnökök, Str. Prințul Carol 1 sz. Tel. 5-35

— **A berlini zsidóság 33 százaléka cionista.** Berlinben tudvalevőleg a zsidók lélekszáma, ugyszintén az adófizetők száma kisebb, mint Pesten. Ennek dacára, a folyó évi december 30-án lefolytatott hitközségi választásoknál 75 ezer hittestvér szavazott le. Ebből az ugynevezett reformerek listájára 49 ezer, a többi anticionisták pártjára 10 ezer, míg a cionisták listáján csak 25 ezer szavazott. Ebből megállapítható, — mert a 25 ezer cionista szavazó azt jelenti, — hogy a berlini zsidóság 33 százaléka cionista.

— **A Biro Bidsan-i család.** Mig a moszkvai ügyvédök a távolkeleti ragyogó „Zsidó Köztársaságról” dicsőítményeket regélnek és a zsidó lapok alázatosan tovább adják e híreket, addig az igazság az, hogy a zsidók folyton menekülnek ebből a „paradicsomból”, mely Kína és Szibéria között fekszik. Abból az 500 családból, kiknek a kormány engedélyt adott az odaköltözésre, ez évben csupán 300 indult utnak. Ebből 100 maradt ott állandó tartózkodásra, 200 visszatért régi otthonába, vagy egyes szibériai nagyobb városba telepedett le. Többen ezek közül a híres Wladisztokba költöztek, mely legtovább kikötője a szovjetunióknak. Mig ebben a városban a legtöbb időkig alig lakott zsidó, addig most már 500 zsidó munkáscsalád él ott. Sőt kereskedő is akad köztük, mert Wladisztokban még megőrizték a szabad kereskedelmet. Főképen azért hagyták ott a zsidó kolóniát, mert nem nyújtott elég megélhetést, és a ropant nehéz munkára fizikailag alkalmatlanok voltak. A zsidó fiatalok közül többen mezőgazdasági iskolákat látogatnak, többen pedig hajógépészeknek mentek.

Ingyen harisnya

LEITNERNÉL a

„Hófehérke” harisnyaházban

Sas palota Piața Unirei 4.

2 készpénzért vásárolt cikk összértékének 1/2 rész arányában

Ugyanott **BIZALOM** könyvecskére is vásárolhat.

Szombaton csak este nyitva.

— **Fogászati rendelő,** 36 évi jó praxissal bíró, nagyvárosban, fiatal izr. vallású fogorvosnak átadód, cél a benősülés. Érdeklődni, Özv. Boross Lajosné urhölgyénél Arad, Piața Plevnei.

— **Nehéz székelésben szenvedők,** akiknek az agyvertődulás, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este egy-negyed pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Klinikai vezetőorvosok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz műtétek előtti és utáni időszakban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban, fűszerüzletekben kapható.

— **A cluji Mizrahi ifjusági szervezetek,** folyó hó 27-én, szombaton este fél 9 órakor a Farkas utca 2 szám alatti gimnázium dísztermében **műsoros Chanuka ünnepélyt** rendeznek.

Férfi szövetség

különlegességek

bámulatos olcsó

leszállított árakban

Engros

Havas & Grünfeld

Endetall

posztó áruházban

Kossuth ucca 8.

Közérdek vevőket készpénz árban szolgálunk ki.

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni.

— **Rádió és cionizmus.** A budapesti Rádió Stúdió bizonyos időközönként rendelkezésére áll előfizetőinek és az általuk átadott közleményeket leadja és létrehozza a közvetlen kapcsolatot a világ másik végével. Egy budapesti urleány, Koch Boriska kérésére születésnapjára üdvözlőt továbbított a Stúdió, mely így szólt: Koch Boriska nevében szívóbb kívánunk minden jót Koch Andor főmérnöknek Jeruzsálemben a palesztinai vízművek igazgatójának! Ezt a kedves üzenetet a közelmúlt nabokban továbbította másodizben a budapesti Stúdió.

— **„A német zsidó frontharcosok manifesztuma a nemzeti szocialisták vádjaira.** Az észak nyugati németországi frontharcosok Dr. Urias elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen a következő határozatot hozták: „A zsidó frontharcosok fájdalommal érzik azt a sulyos megpróbáltatást, mely az egész népre nehezedik. De felháborodottan visszautasítják azt a naponta előforduló támadást, üldözést és gyűlöletözlont, melyet a németországi zsidóságra igyekeznek bizonyos körök zúdítani. A zsidó frontharcosok tudatában voltak a háboruban is és most a békében is mindazon kötelezettségeknek, melyel a német hazának tartoznak. És nem hagyják befolyásolni magukat senkitől és semmitől, hogy továbbra is a legnagyobb odaadással dolgozzanak Németország felvirágoztatása érdekében. A német zsidó frontharcosok elvárják minden józanul gondolkodó némettől, s főképen volt bajtársaitól, hogy nem hagyják magukat befolyásolni a káros és a német népet megszégyenítő akcióktól.” A fenti rezolúciót a legtöbb német lap leközölte, de véleményünk szerint aligha fogja feltartóztatni azt az antiszemita hullámot, mely ma Németországot elöntötte, mely amellet, hogy értelmelen, azt a kevés szimpánát is kiöli a kultúrmentek szívéből, melyel a németek, a „boche”-ok eddig sem dicsekedhettek. A 107 szétrombolt zsidó temető jellemzi azt a pogány gondolkodást, melyet sem a Zeppelin, sem a rádió nem tudott kiirtani Votán utódaiból.

Oradeai Orth. Izr. Hitközség

Hirdetmény

Az oradeai ort. izraelita hitközség bérbeadja 1931 január hó 1-től számított egy évi időtartamra az Alexandriai ucca és a Calea Victoriei ucca szárnyas vágóhid mellett levő tolltépő helyiségben gyakorolható tolltépő jogot. Zárt ajánlatok legkésőbb folyó hó 28-ig a hitközségi irodában adandók be, ahol az árverési feltételek is megtekinthetők.

Orthodox Izraelita Hitközség gazdasági ügyosztálya

WIMPASSING

Hó és sárcipők

Szebbnél-szebb divatos formában.

Árban és minőségben mindent felülmul.

Valódi WIMPASSING cipő csakis fenti csillagvédjeggyel

Nagybani eladás:

Palma-Kaucsuk rt.

Timișoara

Fabrica Fuzionata de Rom și Licheuri S. A. — Egyesült Rum és Likörgyár r. t.

Str. Nicu Filipescu 7. Telefon: 1044-1048

ORADEA

BOROSZTÁLY: Str. Avram Iancu 11 (Fűchsi Palota) Telefon: 117.

